Eina Centre Universitari
Fundació Eina
Disseny Art Barcelona

Passeig Santa Eulàlia 25
08017 Barcelona T+34 932 030 923
info@eina.cat www.eina.cat

HISTÒRIA DE L'ART I EL DISSENY MODERNS

Julia Carrasco Parodi, Sara Coscarelli Comas

Professor Responsable: Sara Coscarelli Comas

Grup: 1,2

Codi: 200645

Crèdits: 6 ECTS

Curs: 2

Semestre: 1

Tipologia: Formació Bàsica

Matèria: Art

Horaris:

Grup	Horaris	Professor
1	12:15 - 14:15	Julia Carrasco Parodi
		Sara Coscarelli Comas
2	12:15 - 14:15	Sara Coscarelli Comas
		Julia Carrasco Parodi

Eina Centre Universitari
Fundació Eina
Disseny Art Barcelona

Passeig Santa Eulàlia 25
08017 Barcelona T+34 932 030 923
info@eina.cat www.eina.cat

Índex de la Guia Docent

Presentació de l'assignatura
Recomanacions
Continguts
Metodologia
Avaluació
Bibliografia i Recursos
Resultats d'Aprenentatge

Eina Centre Universitari
Fundació Eina
Disseny Art Barcelona

Passeig Santa Eulàlia 25
08017 Barcelona T+34 932 030 923
info@eina.cat www.eina.cat

Presentació de l'assignatura

Breu descripció:

Història de l'art i el disseny moderns és una assignatura de formació bàsica de segon curs que desplega el desenvolupament de les disciplines del disseny i de l'art des de la revolució industrial fins a la postguerra de la Segona Guerra Mundial. En particular, ho fa des d'una perspectiva catalana i europea, tot posant èmfasi en els moments en què totes dues disciplines estableixen un diàleg explícit. A més a més, la matèria proporciona eines metodològiques i reflexives per contribuir a una mirada crítica al cànon de la història de l'art i del disseny.

Objectius Formatius:

• Conèixer els principals corrents historiogràfics de la història de l'art i el disseny des de la industrialització fins a la postguerra de la Segona Guerra Mundial.
• Relacionar els estils artístics, arquitectònics i del disseny moderns amb fets històrics concrets.
• Reflexionar sobre la interacció entre la producció (de béns, però també artística) i el seu context econòmic i polític.
• Desenvolupar una mirada crítica envers el cànon de la història de l'art i del disseny.
• Relacionar les principals característiques d'estils i tendències estètiques amb estudis de cas concrets.
• Localitzar elements de l'art i del disseny del passat que continuen vigents en l'actualitat.

Recomanacions

• Tot i que no és obligatori, és recomanable haver assolit prèviament les següents assignatures de primer curs: Art, Disseny i Societats; Teories del Disseny i Comunicació Visual.
• En tractar-se d'una assignatura impartida per més d'una professora, és important que l'estudiantat pari especial atenció a l'organització de la matèria i a les qüestions logístiques que puguin anar sorgint.
• El Campus virtual és la principal eina de comunicació entre professores i alumnat. Per això, es recomana consultar-ho sovint i redirigir l'adreça del correu corporatiu a un correu de consulta habitual.
• Per superar l'assignatura, es recomana llegir i/o escoltar amb atenció les descripcions i les recomanacions específiques de cada activitat d'avaluació, que poden incloure la prohibició explícita (total o parcial) de l'ús d'assistents virtuals o de qualsevol mena d'intel·ligència artificial.
• Es recomana evitar l'ús d'aparells mòbils durant les sessions plenàries per afavorir l'atenció.
• Tot i que no es passarà llista, només l'assistència regular a les sessions assegura l'adequat seguiment dels continguts i exercicis de l'assignatura, que n'assumeixen la presencialitat. És responsabilitat de l'estudiantat assumir les conseqüències que es derivin de la seva manca d'assistència.

Eina Centre Universitari
Fundació Eina
Disseny Art Barcelona

Passeig Santa Eulàlia 25
08017 Barcelona T+34 932 030 923
info@eina.cat www.eina.cat

Continguts i Metodologia

Breu descripció:

Les classes plenàries, impartides per Andrea Pérez Fernández i Júlia Carrasco Parodi, tenen per objectiu recórrer alguns dels moments clau de la interacció entre art i disseny al llarg del període que ocupa l'assignatura, és a dir, des de la revolució industrial fins a la postguerra de la Segona Guerra Mundial. En particular, s'abordaran els següents continguts:
— Introducció: cronologies possibles del període, el cànon i les perspectives que el critiquen.
— Respostes creatives a la industrialització: romanticisme, modernisme, realisme.
— Art i artesania: William Morris, el moviment Arts and crafts i la Werkbund.
— El desafiament de les avantguardes: el cas del DADA a Berlín i Nova York.
— Bauhaus I i II: projecte (pedagògic i polític) i elements principals del seu disseny.
— El disseny d'una nova societat durant la Segona República Espanyola.
— El disseny de guerra durant la Segona Guerra Mundial.
— Disseny i art en la cultura del consum.
— La crítica feminista a la racionalització i la normativització de l'espai modern.

Els seminaris aprofundiran en el contingut de les classes plenàries a través d'estudis de cas específics.

Metodologia docent:

L'assignatura combina: (1) sessions plenàries, (2) seminaris pràctics i (3) tutories.
Les sessions plenàries incorporen petits exercicis pràctics de manera individual i en grup per tal d'aprofundir en els continguts i demostrar-ne l'adquisició. Alhora, les tutories permeten garantir el seguiment de l'assignatura i l'assoliment adequat de les activitats d'avaluació proposades.

Les activitats d'avaluació estan dissenyades per desenvolupar competències diverses i transversals, com ara: l'ús de bases de dades bibliogràfiques, la consulta de fonts documentals, la millora de l'expressió oral i escrita, la capacitat de treball en grup, l'estudi autònom, la capacitat per organitzar la feina a partir de tasques concretes i mesurables, la capacitat per plasmar les idees de manera visual, la reflexió crítica sobre els continguts exposats durant les classes plenàries i els seminaris, etc.

L'assignatura incorpora de manera conscient i transversal tant la perspectiva de gènere com els Objectius de Desenvolupament Sostenible; en particular, els vinculats a l'educació de qualitat (ODS4), a la reducció de les desigualtats (ODS1; ODS2; ODS5; ODS10...) i a la justícia climàtica (ODS12-15).

Activitats formatives:

A banda dels petits exercicis desenvolupats a l'aula que no tenen un pes relatiu sobre la nota final, i dels debats en gran grup i la interacció quotidiana a l'aula, les classes plenàries s'estructuren a partir de dues activitats formatives:

— El treball en grup (però amb rols i avaluació individualitzada) en un projecte d'exposició que requereix dues entregues intermèdies i una entrega final. I que val un 30% de la nota final.
— Una prova individual escrita amb apunts a partir de quatre textos que es facilitaran a l'estudiantat amb antelació, que val un 20% de la nota final.

Eina Centre Universitari
Fundació Eina
Disseny Art Barcelona

Passeig Santa Eulàlia 25
08017 Barcelona T+34 932 030 923
info@eina.cat www.eina.cat

Avaluació

Normativa general d'avaluació

Per considerar superada una assignatura, caldrà que s'obtingui una qualificació mínima de 5,0.
Una vegada superada l'assignatura, aquesta no podran ser objecte d'una nova avaluació.

La menció de matrícula d'honor es pot atorgar a l'alumnat que tingui una qualificació igual o superior a 9,0. El nombre de matrícules d'honor que s'atorgui no pot ser superior al cinc per cent de persones matriculades en una assignatura en el període acadèmic corresponent, excepte si el total de persones matriculades és inferior a vint, en el qual cas es pot atorgar una sola matrícula d'honor.

Es considerarà "No Avaluable" (NA) l'estudiant que no hagi lliurat totes les evidències d'aprenentatge o no hagi assistit al 80% de les classes sense haver justificat les absències. En cas d'absència justificada, l'estudiant s'ha de posar en contacte amb el professor en el moment de la reincorporació per determinar la recuperació de les activitats a les quals no hagi assistit.

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

Cada assignatura definirà l'ús d'eines d'IA generativa en les activitats avaluables segons un dels tres nivells següents: ús no permès; ús restringit a tasques concretes indicades pel professorat; o ús permès com a part del procés de treball, sempre que sigui declarat i justificat.

Quan la IA hagi intervingut de manera rellevant en una activitat avaluable, l'estudiant haurà de declarar quina eina ha utilitzat, amb quina finalitat, en quina fase del treball i quina revisió, selecció o transformació ha realitzat posteriorment.

Sistema avaluació continua

El sistema d'avaluació d'EINA i de la UAB és d'avaluació continuada, l'objectiu de la qual és que l'estudiant pugui conèixer el seu progrés acadèmic al llarg del seu procés formatiu per tal de permetre-li millorar-lo.
El procés d'avaluació continuada ha d'incloure un mínim de tres activitats avaluatives, de dues tipologies diferents, distribuïdes al llarg del curs, cap de les quals pot representar més del 50% de la qualificació final.

L'avaluació continuada de les sessions plenàries està formada per 2 activitats d'avaluació amb un pes diferent en la nota final de l'assignatura. En cas de suspens, l'assignatura permet recuperar els exercicis i treure fins a un 6, però només si s'han lliurat a temps i no incompleixen les normes sobre

plagi i ús d'intel·ligència artificial exposades a les instruccions.

Cal treure un mínim de 3,5 punts de nota global per poder millorar o recuperar la nota de les activitats que així ho permeten. Des de l'inici de curs, l'estudiantat disposarà de les instruccions detallades dels exercicis, així com de les rúbriques que les professores de les classes plenàries faran servir per avaluar-los. A continuació, s'expliquen els criteris principals:

— El treball en grup en un projecte d'exposició (30% de la nota final) s'avaluarà individualment, tot atenent els rols establerts durant els primers dies de classe. En particular, es valorarà que l'estudiantat hagi sabut aplicar amb capacitat reflexiva i constància els continguts impartits a l'assignatura, i que presenti un projecte coherent, rigorós i formalment adequat als requisits establerts.
— A la prova escrita individual (20% de la nota final), s'avaluarà que l'estudiantat hagi entès i incorporat els continguts transmesos durant les classes plenàries, i que els pugui relacionar amb els textos facilitats per les professores mitjançant preguntes concretes que n'exigeixen la comprensió.

*Els seminaris tenen altres activitats d'avaluació i valen un 50% de la nota final. De manera que la nota final és una mitjana entre les sessions plenàries i els seminaris.

Procés de revisió

El lloc, la data i l'hora de revisió es comunicaran a l'alumnat juntament amb la publicació de les qualificacions finals provisionals.

Eina Centre Universitari
Fundació Eina
Disseny Art Barcelona

Passeig Santa Eulàlia 25
08017 Barcelona T+34 932 030 923
info@eina.cat www.eina.cat

Resultats d'aprenentatge de la matéria

Coneixements

Relacionar els estils artístics, arquitectònics i del disseny amb contextos històrics concrets mitjançant la realització de cronogrames. (KT01)

Reconèixer els principals corrents historiogràfics i les metodologies d'aproximació històrica a l'art i al disseny. (KT01)

Descriure contextos específics del disseny i l'art a partir de la lectura d'articles d'història i de crítica del dit àmbit. (KT02)

Habilitats

Interpretar les característiques generals dels mètodes, tendències i enfocaments principals de la història del disseny i l'art mitjançant la seva aplicació a l'anàlisi de casos d'estudi. (ST03)

Diferenciar entre el tema i els objectius d'un assaig acadèmic d'història i crítica de l'art i del disseny. (ST10)

Competències

Generar un assaig acadèmic de crítica del disseny i/o un projecte de recerca en l'àmbit de l'art des d'un posicionament teòric i crític. (CT06)

Resultats d'aprenentatge de la titulació

Coneixements

Respondre a qüestions globals en relació amb el camp de coneixement del disseny i l'art, de les indústries culturals, el seu entorn institucional i els agents que intervenen en aquests.

Referenciar correctament les fonts documentals, la bibliografia necessària i el coneixement de l'entorn patrimonial tant per a la projecció com per a l'anàlisi i crítica raonada del disseny i/o l'art.

Habilitats

Utilitzar mitjans informàtics i tecnologies digitals concordes amb els processos de creació i projectació en l'àmbit del disseny

Aplicar criteris i valors ètics i estètics a la pràctica del disseny, considerant les dimensions formals dels entorns i la seva diversitat.

Emetre judicis de valor respecte a projectes de disseny, interpretant les dades i justificant la seva

anàlisi crítica sobre la base dels coneixements adquirits sobre la comunicació gràfica, els espais i els objectes, així com als textos de referència..

Investigar amb esperit crític en l'àmbit del disseny i les seves disciplines afins, tenint en compte la innovació, l'experimentació i la constant renovació de les indústries culturals, així com els drets fonamentals i els valors democràtics i d'igualtat.

Sintetitzar coneixements de diverses fonts i procedències (estudis, treballs de camp, bibliografia, observacions directes o experiències de caràcter pràctic) ja siguin de l'àmbit del disseny com d'altres afins i/o auxiliars i disciplines afins pròpies de les indústries culturals.

Avaluar la viabilitat social, econòmica, ambiental i tecnològica d'un projecte de disseny, incorporant la perspectiva de gènere i la diversitat com a criteris analítics clau, i garantint el respecte als drets fonamentals, la sostenibilitat i els valors democràtics.

Competències

Proposar solucions de disseny creatives, així com conscienciades, social i ambientalment sostenibles, en atenció als ODS.

Gestionar tasques relacionades amb el disseny de manera autònoma, planificant i organitzant els temps i els processos en el marc d'un encàrrec professional i/o acadèmic.

Eina Centre Universitari
Fundació Eina
Disseny Art Barcelona

Passeig Santa Eulàlia 25
08017 Barcelona T+34 932 030 923
info@eina.cat www.eina.cat

Bibliografia i Recursos

Bayer, Herbert (ed.), Bauhaus, 1919-1928, The Museum of Modern Art, 2017.

DK, Diseño. La historia visual definitiva, Penguin Books, 2024.

Colomina, Beatriz, La domesticidad en guerra, Actar, 2007.

Gombrich, Ernst H., La historia del arte, Phaidon, 2024.

Hereu, Pere; Montaner, Josep Maria; Oliveras, Jordi, Textos de arquitectura de la modernidad, Nerea, 1994.

Le Corbusier i Sert, Josep Lluis, Carta de Atenas, CIAM, 1933.

Le Corbusier, El modulor: ensayo sobre una medida armónica a la escala humana aplicable universalmente a la arquitectura y a la mecánica, Poseidón, 1953.

Masó, Joana i Fassin, Éric, Elsa von Freytag-Lorinhoven, Arcàdia, 2024.

Midal, Alexandra, Design by accident. For a new history of design, Sternberg press, 2019.

Morris, William, Arte y sociedad industrial: antología de escritos, Fernando Torres, 1977.

Morris, William, Escritos sobre arte, diseño y política, Doble, 2005.

Nochlin, Linda, Situar en la historia. Mujeres, arte y sociedad, Akal, 2020.

Pollock, Griselda i Parker, Rozsika, Maestras antiguas: mujeres, arte e ideología, Akal, 2021.

Revista AC. Documentos de Actividad Contemporánea, nº9, 1933.

Satué, Enric, Los años de diseño. La década republicana, Turner, 2003.

Sparke, Penny, Diseño y cultura: Una introducción. Desde 1900 hasta la actualidad, Gustavo Gili, 2010.

Torrent, Rosalía i Marín, Joan, Historia del diseño industrial, Cátedra, 2005.

Van Helvert, Marjanne (ed.), The Responsible Object. A History of Design Ideology for the Future, Valiz, 2016.